

стандартлаштириш ва сертификатлаштириш. Дарслик. – Lisson-Press, Тошкент, 2015. – 330 б.

2. Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги сайти : [Электронный ресурс] – Режим доступа : www.standart.uz.

УДК 65.01:338.432

Грінченко Р.В., к.е.н., доцент
Одеський національний економічний університет

ЕТАПИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕХАНІЗМУ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ДО ЗМІН

В умовах постійної нестабільності та динамічних змін у діяльності підприємств особливої актуальності набувають питання оцінки ефективності впровадження тих чи інших змін на підприємстві. Основним компонентом та необхідним етапом механізму адаптації підприємства до змін виступає оцінка його ефективності у зовнішньому та внутрішньому середовищі. При розгляді даного питання, перш за все необхідно визначитись із сутністю поняття оцінка ефективності змін. Оцінка ефективності змін, на нашу думку, - це результат від впровадження механізму адаптації підприємства до змін, що може бути розрахована на основі узагальненого інтегрального показника за всіма компонентами.

Узагальнивши теоретичні напрацювання у сфері оцінки ефективності змін на підприємстві [1-6], можна запропонувати оцінку ефективності змін у результаті впровадження механізму адаптації підприємства до змін проводити за наступною схемою, яка складається із чотирьох основних етапів:

1-й етап – оцінка змін у зовнішньому середовищі діяльності підприємства на основі застосування PEST-аналізу із виділенням основних чинників по чотирьом групам: політичних, економічних, соціальних та науково-технологічних. За результатами такої оцінки будують інтегральний індекс оцінки ефективності зовнішніх змін для підприємства (I_{ent}).

2-й етап – оцінка змін у внутрішньому середовищі діяльності підприємства завдяки впровадженню механізму адаптації підприємства до змін (I_{int}). Дана оцінка повинна проводитись за комплексним підходом з проведенням окремої оцінки ефективності кожної із компонент механізму адаптації підприємства до змін та формування по цим компонентам окремо індивідуальних індексів оцінки ефективності змін у внутрішньому середовищі.

3-й етап – оцінка інтегрального показника ефективності змін на підприємстві завдяки впровадженню механізму адаптації підприємства до змін, що враховує зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі діяльності підприємства (I_{adapt}).

4-й етап – оцінка інтегрального показника ефективності змін на підприємстві завдяки впровадженню механізму адаптації підприємства до змін, що враховує зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі діяльності підприємства, та рівень сприйняття персоналом (I_{pers}) змін (I_{compl}).

Таким чином, модель інтегральної оцінки ефективності змін на підприємстві завдяки впровадженню механізму адаптації підприємства до змін можна представити у наступному вигляді:

$$I_{adapt} = I_{ext} \times a_i + I_{int} \times v_j, \quad (1)$$

$$a_i + v_j = 1, \quad (2)$$

$$I_{compl} = I_{adapt} \times I_{pers}, \quad (3)$$

де I_{adapt} – інтегральний показник ефективності змін на підприємстві завдяки впровадженню механізму адаптації підприємства до змін; I_{ext} – інтегральний показник оцінки ефективності змін на підприємстві, що враховує вплив зовнішнього середовища (використовуючи PEST-методику для оцінки чотирьох груп чинників: політичних, економічних, науково-технологічних та соціальних); I_{int} – інтегральний показник оцінки ефективності змін на підприємстві, що враховує вплив внутрішнього середовища діяльності підприємства (використовуючи адаптовану методику оцінки ефективності змін, що розрахована на основні чотирьох компонент механізму адаптації підприємства до змін); a_i, v_j – значущість показників оцінки ефективності змін

для підприємства із урахуванням оцінки ефективності змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі діяльності підприємства; I_{pers} – інтегральний показник рівня сприйняття персоналом змін на підприємстві; I_{compl} – інтегральний показник ефективності змін на підприємстві завдяки впровадженню механізму адаптації підприємства до змін, що враховує зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі діяльності підприємства, та рівень сприйняття персоналом змін.

Слід зауважити, що для різних підприємств рівень значущості оцінки ефективності змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі буде різним. Дані вагові коефіцієнти встановлюються для кожного підприємства окремо експертами на основі аналізу основних показників його діяльності. На деякі підприємства визначальний вплив справляють зовнішні чинники, на інші – навпаки, внутрішні. Тому у кожному випадку дані коефіцієнти визначаються окремо по ситуації.

Література

1. Друкер П. Менеджмент. Вызовы XXI века / П. Друкер. – М. : «Манн, Иванов и Фербер». – 2012. – 256 с.
2. Білошкурська Н. В. Моделі адаптивної поведінки та їх роль у формуванні економічної безпеки підприємства. Актуальні проблеми економіки / Н. В. Білошкурська. – 2010. – № 12 (114). – С. 101-105.
3. Шатілова О. В. Концептуальні положення управління стратегічною гнучкістю підприємства. Актуальні проблеми економіки / О. В. Шатілова. – 2014. – №4 (154). – С. 82-87.
4. Кучеренко В. Р. Моніторинг світових ринків харчової сировини та продукції АПК. Навчальний посібник / В. Р. Кучеренко, А. В. Андрейченко, Р. В. Грінченко. – Одеса : Прес-курер. – 2013. – 112 с.
5. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за загальною редакцією професора О. Г. Янкового. – Одеса : Атлант. – 2017. – 514 с.
6. Грінченко Р. В. Теоретичний базис адаптації діяльності підприємств /

Р. В. Грінченко // Економічний простір. – Дніпро : ПДАБА. – 2017. – №123. – С. 144-154.

УДК 330.47: 656.2

Двуліт З.П., д.е.н., професор
Національний університет «Львівська політехніка»

ЦИФРОВА БІЗНЕС-МОДЕЛЬ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОДАЖАМИ ЕЛЕКТРОННИХ ПРОЇЗНИХ ДОКУМЕНТІВ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ УКРАЇНИ

Глобальне інформаційне суспільство у поєднанні з сучасними інноваційними можливостями сприяє досягненню цифрової трансформації країн, галузей економіки та окремих компаній. Завдяки цифровізації досягається економічне зростання, збільшується конкурентоспроможність товарів та послуг. За умов значних масштабів і темпів цифрових трансформацій, які мають місце на сьогодні, швидкість реагування на їх основні тенденції є значною конкурентною перевагою. Необхідною умовою утримання своєї конкурентної позиції чи її завоювання в наш час, є не лише використання комп'ютерних технологій, але й перехід до сучасних інноваційних бізнес-моделей. Споживачі все більше цінують свій час, їм потрібний миттєвий зворотний зв'язок, а також хороший дизайн інформаційних ресурсів, наявність онлайн-чатів, індивідуальний підхід. Для того щоб відповідати високим потребам клієнтів, компанії повинні прискорювати оцифровування своїх бізнес-процесів, тобто діджиталізувати роботу організації.

Сучасні глобалізаційні виклики сприяють швидкому впровадженню новітніх інноваційних можливостей цифрового світу і в діяльності АТ «Укрзалізниця», яка першою серед державних компаній почала активно оцифровувати свою роботу, зокрема це стосується діджиталізації продажу електронних квитків. Конкуренція на ринку транспортних послуг вимагає від залізниць України впровадження нових підходів до надання якісних онлайн